

ÅLDRANDE I SVERIGE

Svenska folkets syn på att
åldras 2024

BAKGRUND

Under 2022 konstaterade SCB att personer som är 60 år eller äldre ökar mer än befolkningen som helhet. De publicerade då lägesrapporten *Efter 60. En beskrivning av äldre i Sverige*. Där pekade de på att hela gruppen 60 år och äldre beräknas vara fler än tre miljoner om tio år, vilket beror på att fler överlever till allt äldre åldrar.

Det har gjorts olika studier om äldres syn på olika aspekter av livet, men få undersökningar har fokuserat på allmänhetens attityder till åldrande. I syfte att få en bättre förståelse för svenskarnas syn på att åldras, har vi på Insight Intelligence, tillsammans med Mälardalens universitet, 60plusbanken, Stockholms Stad och Helsingborgs stad genomfört en riksomfattande attitydundersökning.

Resultaten visar vad vi ser fram mot, respektive oroar oss för i samband med pensionen. Vi har också ställt frågor om synen på ens eget åldrande, såväl som samhällets syn på äldre.

Med ambitionen att följa attityderna till åldrande över tid, ger denna rapport en bred och grundläggande bild av svenskarnas syn på att åldras idag, och hur det skiljer sig demografiskt.

Lukas O Berg
VD, Insight Intelligence

”

Med ambitionen att följa attityderna till åldrande över tid, ger denna rapport en bred och grundläggande bild av svenskarnas syn på att åldras idag, och hur det skiljer sig demografiskt.

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	6
OM UNDERSÖKNINGEN	8
SYNEN PÅ DEN EGNA HÄLSAN	10
SYNEN PÅ ATT ÅLDRAS	14
DEN FRÄMSTA ORON INFÖR ATT ÅLDRAS	18
VAD MAN SER FRAM EMOT I ATT ÅLDRAS	20
SYNEN PÅ ATT GÅ I PENSION	22
SYNEN PÅ LIVET SOM PENSIONÄR	26
HUR MAN VILL BO SOM ÄLDRE	28
ÅLDERSDISKRIMINERING	31
SAMHÄLLETS SYN PÅ ÄLDRE	35
VEM TAR HAND OM EN SOM GAMMAL?	38
SYNEN PÅ HJÄLPMEDEL I SAMBAND MED ÄLDREOMSORG	40
SYNEN PÅ FÖRÄNDRAD LIVSKVALITET I SAMBAND MED PENSION	42
HUR GAMMAL VILL MAN BLI?	44
SUMMERING AV RESULTAT	45
AVSLUTANDE REFLEKTIONER	48
SAMARBETET	49

SAMMANFATTNING

När vi sammanfattar svenskarnas syn på åldrande är det en generellt positiv bild som framträder. 63 procent säger sig vara positiva till att åldras i Sverige idag. Det som flest ser fram mot i åldrandet är att få mer fritid och att kunna ägna mer tid till sina intressen. Två av tre skattar

sin hälsa som bra (76 %) och lika många svarar att de känner sig unga i dagsläget.

Synen på livet som pensionär är också övergripande positiv. Det är fler som ser det som hoppfullt (48 %) än som oroligt (36 %). Fler ser det som

socialt (50 %) än som ensamt (32 %). Fler ser det som en frihet (80 %) än som en isolerad tillvaro (12 %). Fler förknippar det med självständighet (66 %) än med behov av stöd (23 %). Fler ser det också som kreativt (66 %) snarare än som tråkigt (18 %).

”

Det som flest ser fram emot i åldrandet är att få mer fritid och att kunna ägna mer tid till sina intressen.

Det är dock fler som ser det som ekonomiskt otryggt (45 %) än som ekonomiskt tryggt (38 %). Här syns stora skillnader mellan män och kvinnor. 46 procent av männen förknippar pension som ekonomiskt tryggt, jämfört med endast motsvarande 29 procent av kvinnorna. På frågan om vad man främst oroas över i samband med pensionen hänvisar 47 procent av kvinnorna till en försämrad privatekonomi, jämfört med motsvarande 37 procent bland männen.

Den främsta oron inför att åldras är en försämrad hälsa, fler än varannan svarar det (55 %). 45 procent säger sig också vara oroade över en bristande äldreomsorg. Bland de yngsta svarar var fjärde att deras främsta oro för att åldras är ensamhet (26 %). Oron för ensamhet är betydligt större i storstadsregionerna än i resten av landet. Bland dem som bor i Stockholm, Malmö och Göteborg svarar i genomsnitt 23 procent att de oroas för ensamhet, vilket kan jämföras med endast 14 procent av boende i resten av landet.

Nästan varannan tror att deras barn främst kommer att ta hand om dem när de blir äldre (46 %). 44 procent tror att de främst får hjälp av sin partner eller vård och omsorgspersonal. Var tionde tror att de främst kommer att få hjälp av digitala/tekniska hjälpmedel (11 %).

OM UNDERSÖKNINGEN

Undersökningen är genomförd i samarbete med Stockholms Stad, Helsingborgs stad, 60plusbanken och Mälardalens Universitet. Insight Intelligence har varit övergripande ansvarig för undersökningen, koordinering av samarbetet och sammanfattningen av denna rapport.

1000 svenskar mellan 18 och 84 år har under februari 2024 intervjuats av Verian genom Sifopanelen som är en slumpmässigt rekryterad webbpanel. Undersökningen är riksrepresentativ för Sverige.

Samtliga diagram är uppställda i procentandelar. Vid de diagram där den totala procentsatsen överstiger 100 har flera svarsalternativ varit möjliga.

För att alla ska svara på frågorna med samma förutsättningar fick samtliga respondenter ta del av följande definition av pension och åldrande innan de påbörjade undersökningen.

I denna undersökning talar vi om pension och åldrande. Pension är tiden från den ålder då man gått i pension och slutat arbeta. Åldrande är den process som leder till att människor bli äldre. När vi frågar om vilka tankar du har om åldrande handlar det om din personliga upplevelse av att bli äldre.

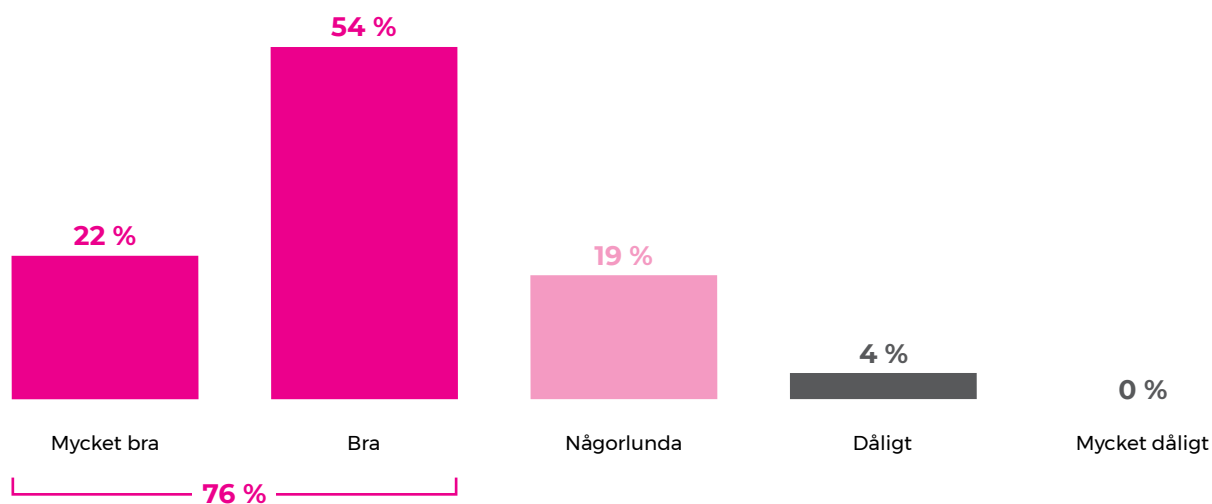
SYNEN PÅ DEN EGNA HÄLSAN

Innan vi började ställa frågor om åldrande ville vi ta reda på hur man ser på sitt allmänna hälsotillstånd i dagsläget. Tre av fyra anser att deras hälsa är bra eller mycket bra (76 %). Det är endast fyra procent som bedömer sin hälsa som dålig.

Män skattar sin hälsa som bättre (80 %) än vad kvinnor gör (73 %). Bland män mellan 18 och 84 år svarar hela 86 procent att deras hälsa är bra vilket kan jämföras med motsvarande 78 procent av kvinnor i samma ålder. Det är främst unga

kvinnor som bedömer sin hälsa som dålig. Nio procent av kvinnor mellan 18 och 34 år svarar det, vilket kan jämföras med en procent bland män i samma ålder, eller sju procent bland kvinnor mellan 56 och 84 år.

HUR BEDÖMER DU DITT ALLMÄNNA HÄLSOTILLSTÅND?

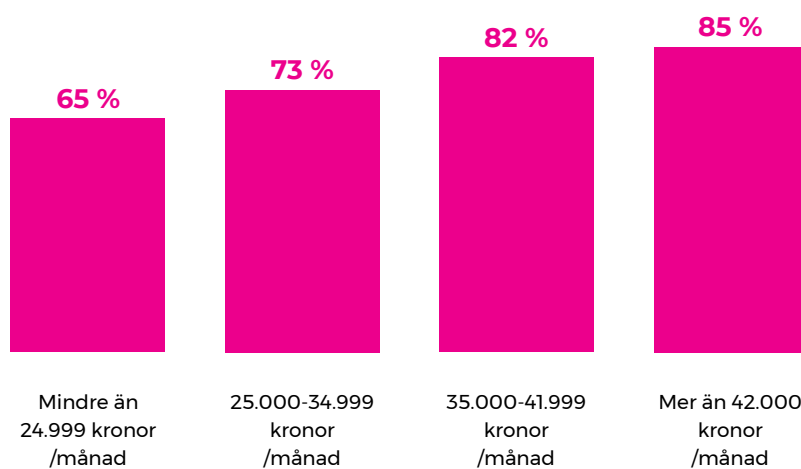
”

Tre av fyra anser att deras hälsa är bra eller mycket bra.

En intressant notering är att hälsan förbättras i relation till inkomst. Bland de som tjänar mer än 42 000 kronor i månaden bedömer 85 procent sin hälsa som god. Bland de som tjänar mindre än 25 000 kr i månaden är motsvarande andel 65 procent.

JAG BEDÖMER MITT ALLMÄNNA HÄLSOTILLSTÅND SOM BRA ELLER MYCKET BRA.

Personlig månadsinkomst

Drygt var tredje säger sig ha någon form av långvarig sjukdom, besvär, nedsatt funktion eller annat långvarigt hälsoproblem (35 %). Det kan låta som en relativt stor andel av befolkningen, men eftersom det står nedsatt funktion kan det tolkas som exempelvis ett synfel.

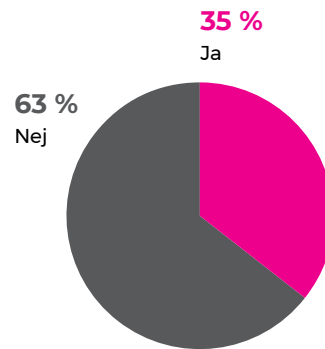
Kvinnor säger sig ha hälsoproblem i större utsträckning (39 %) än vad män gör (31 %). De äldsta svarar också det i högre grad (39 %) än de

yngsta (28 %). De som i störst utsträckning säger sig ha hälsoproblem är kvinnor mellan 56 och 84 år. Bland dem svarar 43 procent att de har det, vilket kan jämföras med motsvarande 35 procent bland män i samma ålder. Även här ser vi en inkomstkorrelation. Bland dem med lägst inkomst svarar 46 procent att de har hälsoproblem, jämfört med motsvarande 28 procent bland de med högst inkomst.

”

Kvinnor säger sig ha hälsoproblem i större utsträckning än vad män gör.

HAR DU NÅGON LÅNGVARIG SJUKDOM, BESVÄR EFTER OLYCKSFALL, NÅGON NEDSATT FUNKTION ELLER ANNAT LÅNGVARIGT HÄLSOPROBLEM?

SYNEN PÅ ATT ÅLDRAS

”

Medelvärdet för när flest anser att man är gammal är 69,4 år.

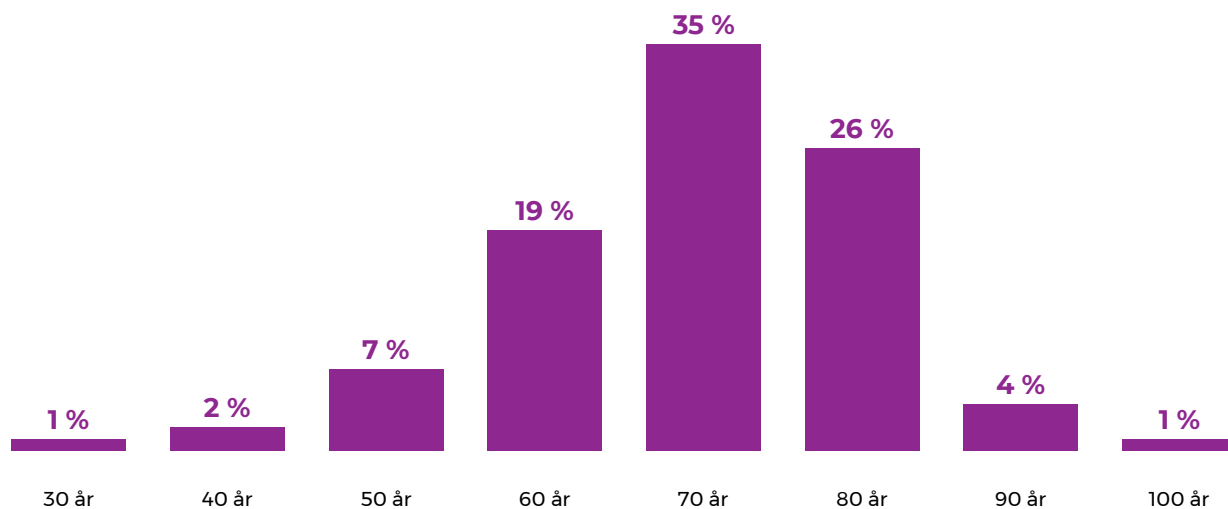
Medelvärdet för när flest anser att man är gammal är 69,4 år. Var femte anser att man är gammal redan vid 60 års ålder och var tionde tycker att man är gammal redan innan 60 års ålder (10 %). Bland män svarar 24 procent att man är gammal vid 60 år, medan endast 14 procent av kvinnor svarar det. Var tredje

kvinnor tycker att man är gammal vid 80 års ålder (33 %), jämfört med endast var femte man som tycker det (20 %). Sammanfattat har män en lägre gräns i synen på när man blir gammal än vad kvinnor har.

Det finns också tydliga ålderskillnader i synen på åldrande.

Bland de yngsta svarar 14 procent att man är gammal vid 50 års ålder, jämfört med en procent bland de äldsta. Bland de äldsta anser 39 procent att man är gammal vid 80 år, medan det endast är 13 procent av de yngsta som tycker det.

VID VILKEN ÅLDER UPPLEVER DU GENERELLT ATT MAN ÄR GAMMAL?

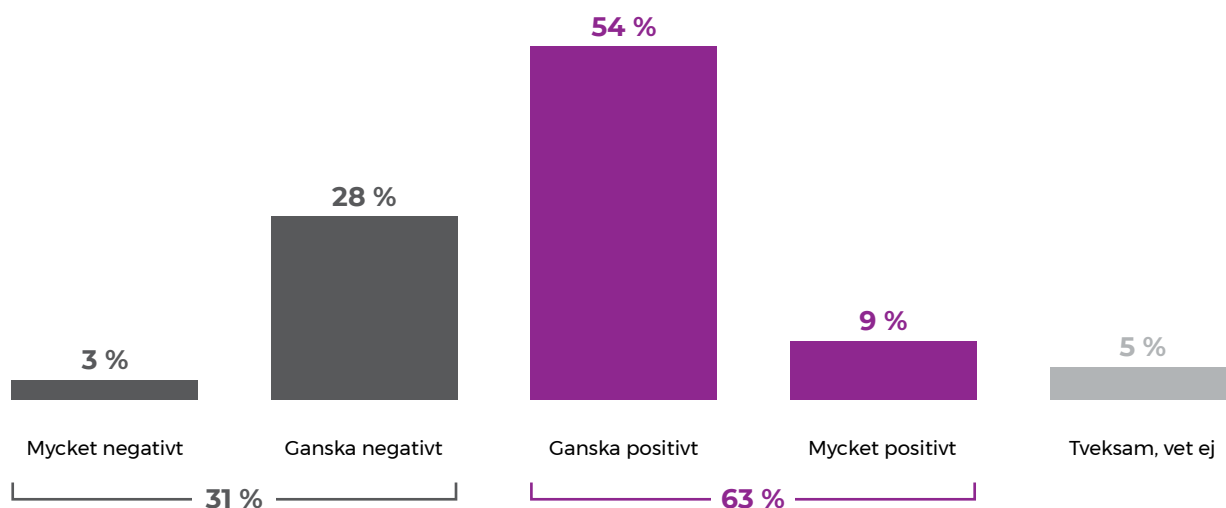
En majoritet av svenskarna är positiva till att åldras i Sverige idag, 63 procent svarar det. Knappt var tredje ser det som negativt (31 %). De yngsta är mer negativt inställda till att åldras (38 %) än vad de äldsta

är (23 %) och de äldsta är mer positiva till att åldras (71 %) än vad de yngsta är (55 %). Kvinnor mellan 18 och 34 år är mest negativa till att åldras medan män mellan 56 och 84 år är mest positiva till det.

”

En majoritet av svenskarna är positiva till att åldras i Sverige idag, 63 procent svarar det.

HUR SER DU PÅ ATT ÅLDRAS I SVERIGE IDAG?

Två av tre känner sig unga idag (76 %). Var femte känner sig lite gammal (22 %) och i stort sett ingen känner sig jättegammal (1 %). Män svarar i högre grad att de känner sig gamla (26 %) än vad kvinnor gör (19 %).

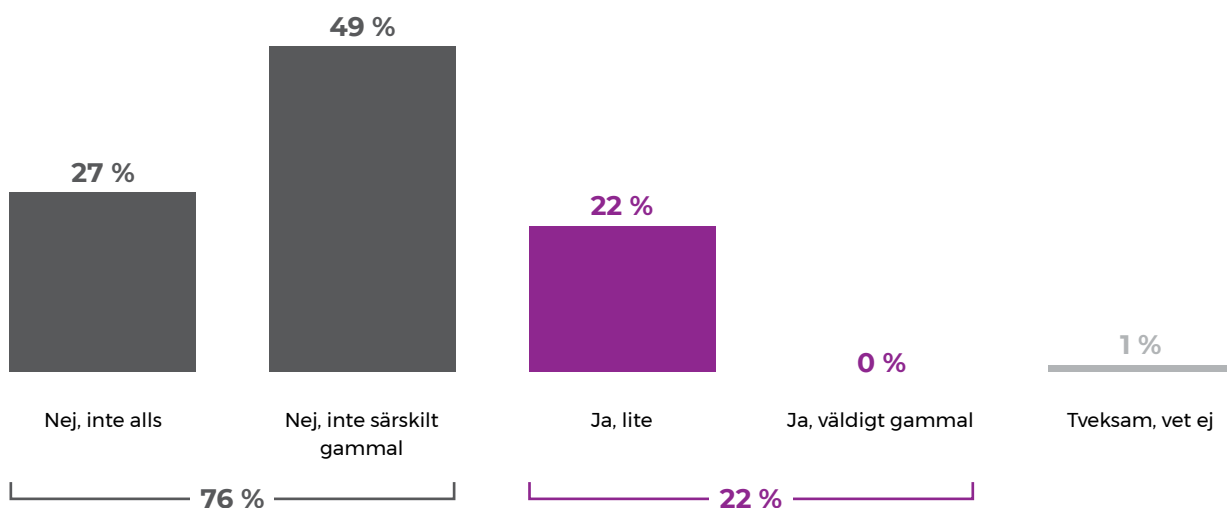
Det är av naturliga skäl en större andel bland de äldsta som känner sig gamla

(28 %) än bland de yngsta (17 %). Det är dock ändå anmärkningsvärt att så många som var sjätte person i Sverige mellan 18 och 34 år uppger att de känner sig gamla (17 %). Bland män mellan 35 och 55 år svarar 25 procent att de känner sig gamla vilket är dubbelt så stor andel som bland kvinnor i samma ålder (12 %).

De som i störst utsträckning känner sig gamla är män mellan 56 och 84 år, bland dem svarar var tredje att de känner sig gamla (32 %) vilket kan jämföras med motsvarande var fjärde kvinna i samma ålder (25 %).

KÄNNER DU DIG GAMMAL?

DEN FRÄMSTA ORON INFÖR ATT ÅLDRAS

En försämrad hälsa är det som oroar flest med att åldras, fler än varannan svarar det (55 %). De äldsta är mer oroade över det (60 %) än vad de yngsta är (47 %). 45 procent är främst oroade över en bristande äldreomsorg (45 %).

Kvinnor är generellt mer oroade för att åldras än vad män är. Exempelvis oroar sig 47 procent av kvinnor för en försämrad privatekonomi, jämfört med 37 procent av männen.

Bland de yngsta oroar sig 36 procent för att pensionsåldern ska vara för hög. Motsvarande andel bland de äldsta är 10 procent. De äldsta oroar sig å andra sidan i dubbelt så stor utsträckning (24 %) som de yngsta (12 %) för oroligheter i omvärlden.

Bland de yngsta svarar var fjärde att deras främsta oro för att åldras är ensamhet (26 %). Motsvarande andel bland de äldsta är endast 14 procent.

”

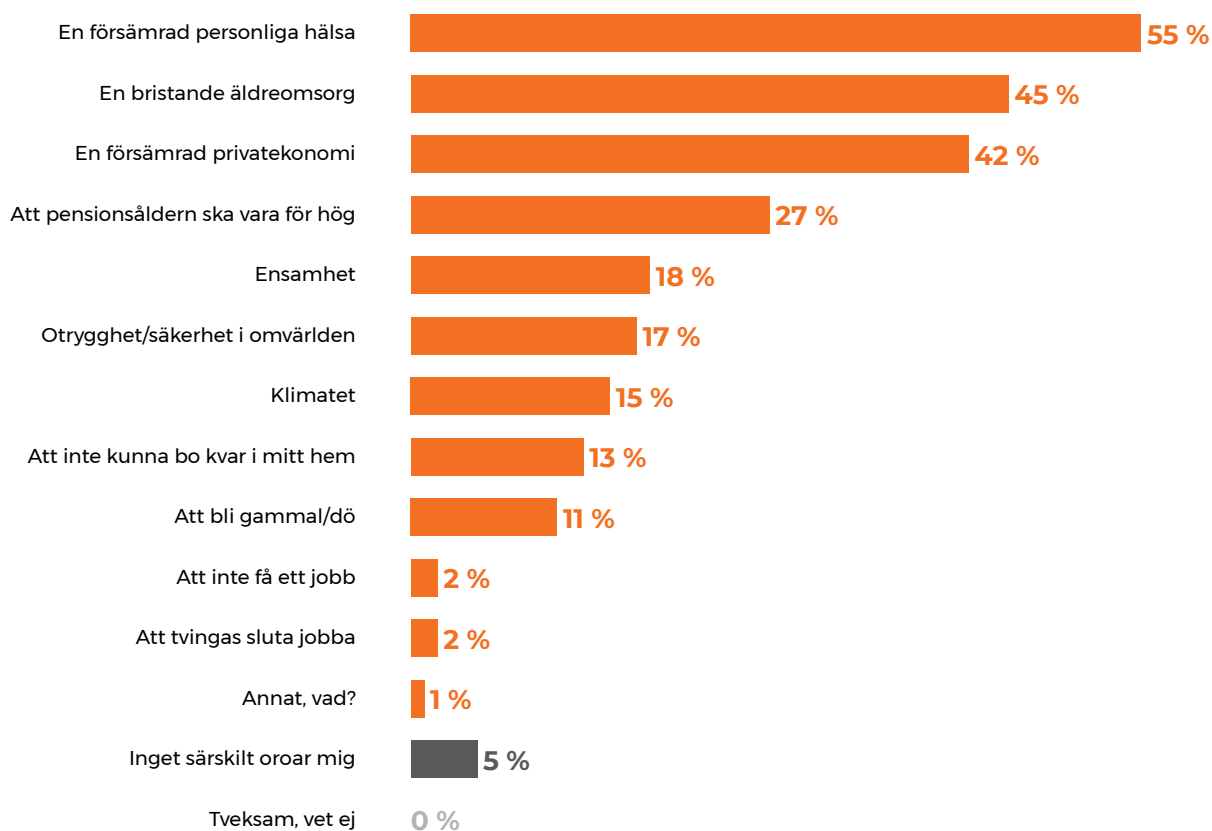
En försämrad hälsa är det som oroar flest med att åldras, fler än varannan svarar.

En intressant notering är att oron för ensamhet är betydligt större i storstadsregionerna än i resten av landet. Bland dem som bor i Stockholm, Malmö och Göteborg

svarar i genomsnitt 23 procent att de oroas för ensamhet, vilket kan jämföras med endast motsvarande 14 procent av boende i resten av landet.

Unga personer i storstadsregionerna är således de som främst oroar sig för ensamhet i samband med åldrande, bland dem svarar 29 procent att de oroar sig för det.

ÄR DET NÅGOT SOM SÄRSKILT OROAR DIG MED ATT ÅLDRAS?

”

Oron för ensamhet är betydligt större i storstadsregionerna än i resten av landet.

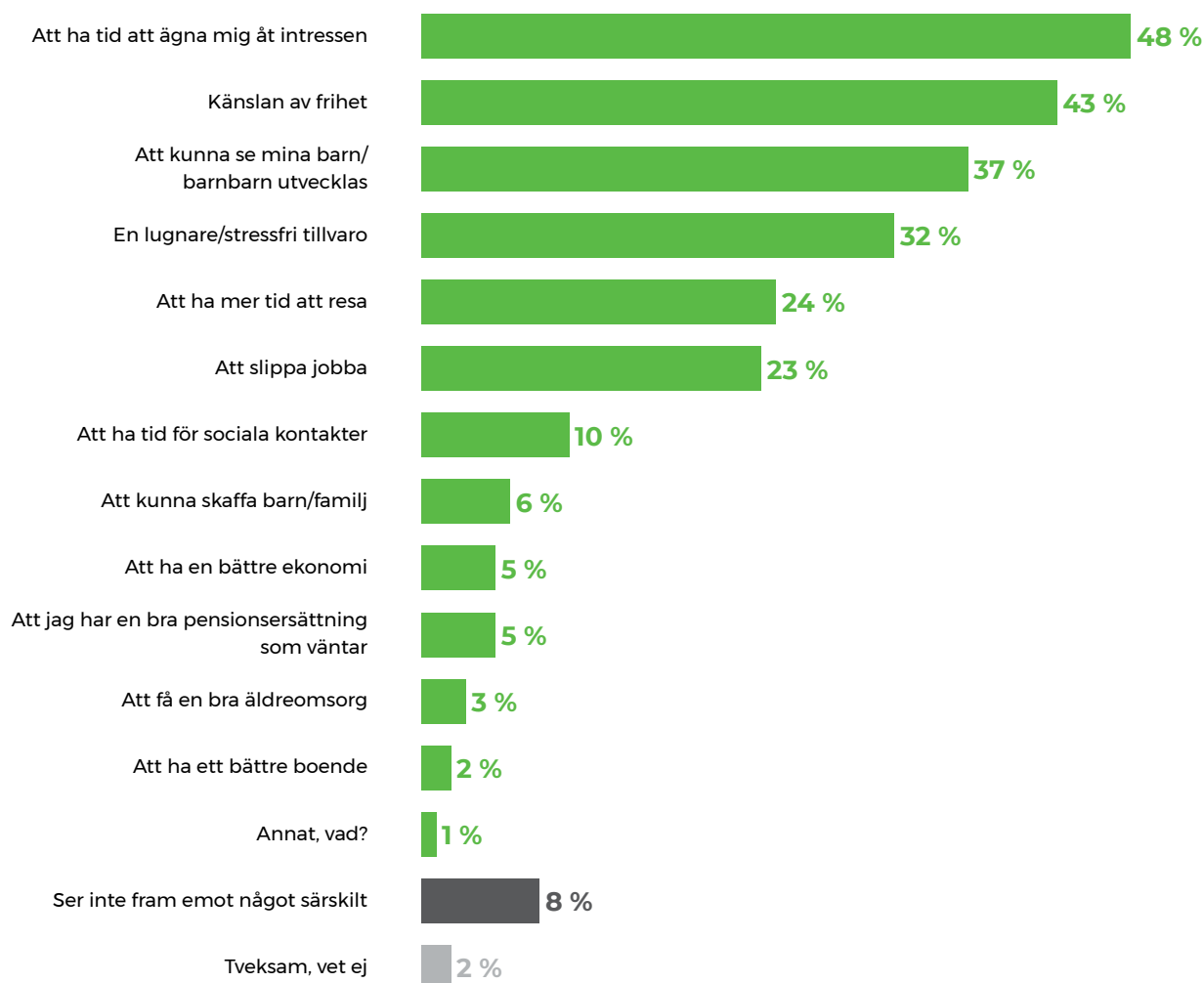
VAD MAN SER FRAM EMOT I ATT ÅLDRAS

Mer tid för intressen är det som flest ser fram emot i åldrandet, nästan varannan svarar det (48 %). 43 procent ser främst fram emot

frihetskänslan i sig. Kvinnor ser i högre grad fram emot en lugnare och mindre stressig tillvaro (36 %) än vad män gör (28 %).

De äldsta ser mer fram emot frihetskänslan medan de yngsta i större utsträckning ser fram emot att kunna skaffa barn/familj.

ÄR DET NÅGOT SOM DU SÄRSKILT SER FRAM EMOT MED ATT ÅLDRAS?

”

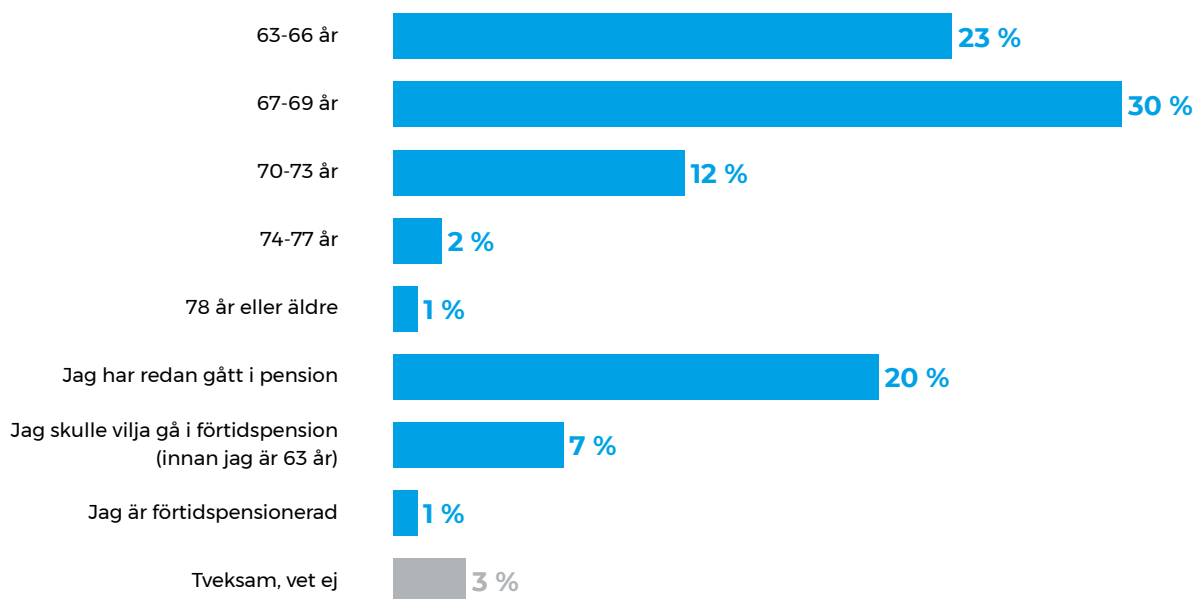
Mer tid för intressen är det som flest ser fram emot i åldrandet, nästan varannan svarar det (48 %).

SYNEN PÅ ATT GÅ I PENSION

Majoriteten tror att de kommer att gå i pension mellan 63 och 69 års ålder (53 %). Det är endast 15 procent som tror att de kommer att gå i pension när de är 70 år eller äldre. Var femte säger sig redan ha gått i pension (20 %) och en procent är förtidspensionerade.

Bland de yngsta tror 29 procent att de kommer att gå i pension när de är 70 år eller äldre. Det kan jämföras med motsvarande 18 procent bland dem som är mellan 35 och 55 år.

HUR GAMMAL TROR DU ATT DU KOMMER ATT VARA NÄR DU GÅR I PENSION?

”

Majoriteten tror att de kommer att gå i pension mellan 63 och 69 års ålder.

Vi ställde också frågan om när man skulle vilja gå i pension. När vi jämför när man tror att man går i pension med när man vill göra det, syns vissa skillnader. Det är dubbelt så stor andel som skulle vilja gå i pension mellan 63 och 66

års ålder (46 %) än det är som tror att de kommer att göra det (23 %). Parallellt är det dubbelt så stor andel som tror att de kommer att gå i pension mellan 67 och 69 år (30 %) än som skulle vilja göra det (14 %). Sammantaget kan vi konstatera

att en relativt stor andel tror att de kommer att gå i pension senare än vad de skulle vilja. Det är också fler som skulle vilja gå i förtidspension (12 %) än som tror att de kommer att göra det (7 %).

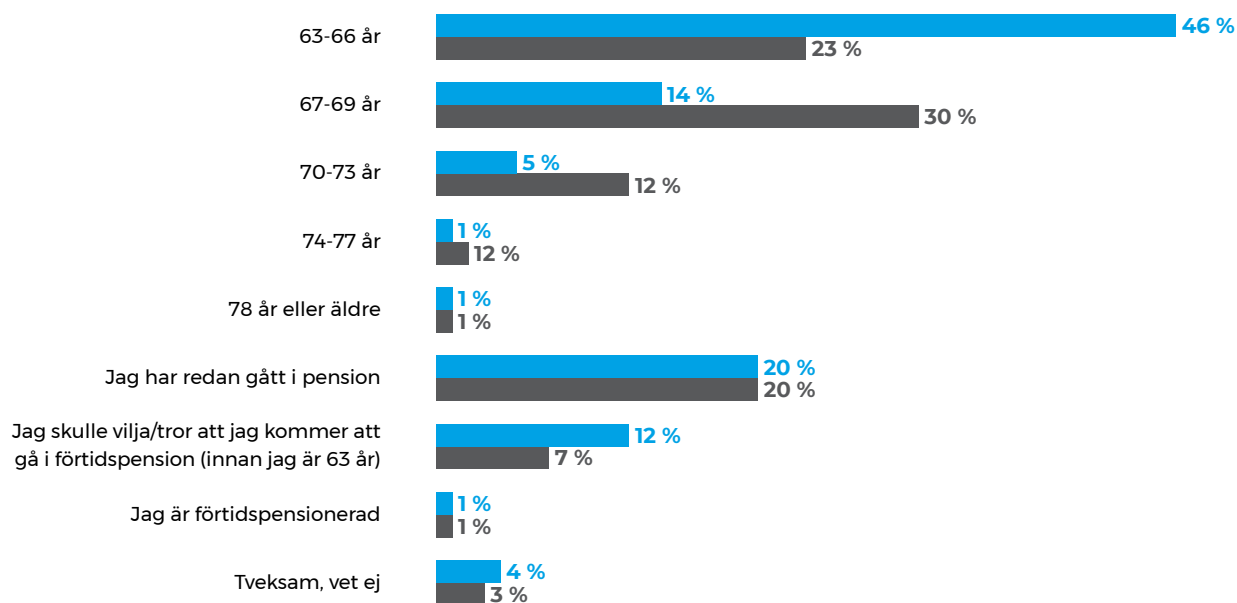

”

En relativt stor andel tror att de kommer att gå i pension senare än vad de skulle vilja.

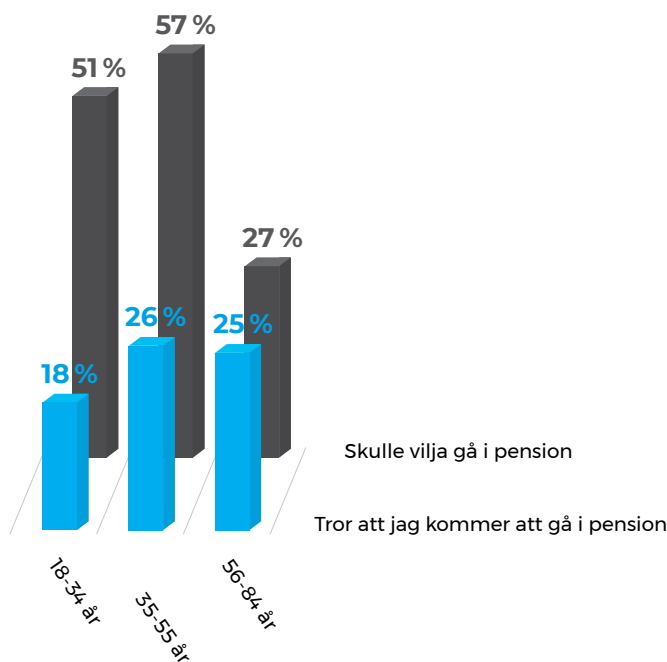
HUR GAMMAL:

■ skulle du vilja vara när du går i pension? ■ tror du att du kommer att vara när du går i pension?

Diskrepansen är störst bland de yngsta respondenterna. Bland dem svarar nästan tre gånger så många att de skulle vilja gå i pension mellan 63 och 66 (51 %) än som tror att de kommer att göra det (18 %).

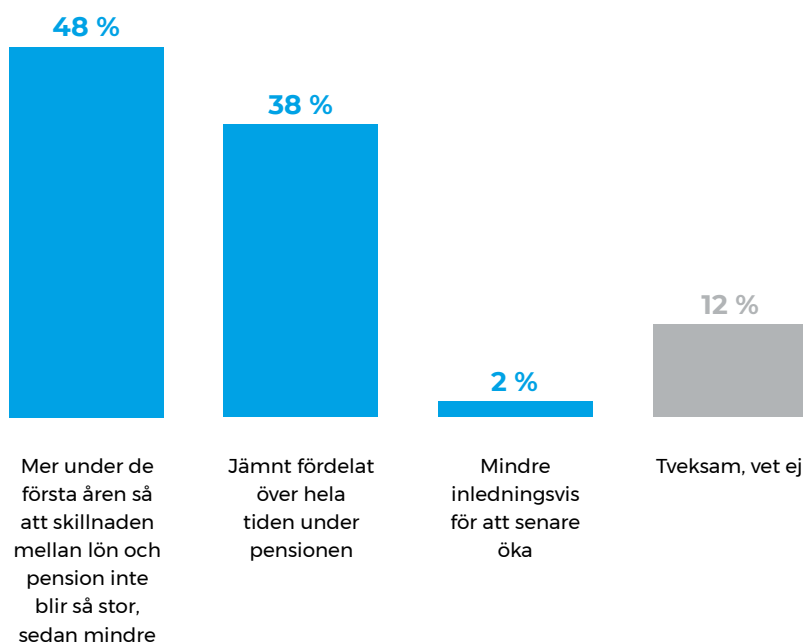
JAG TROR ATT JAG KOMMER ATT GÅ I PENSION/JAG SKULLE VILJA GÅ I PENSION MELLAN 63 OCH 66 ÅRS ÅLDER.

Ungefär varannan vill att pensionen betalas ut så att den inledningsvis är högre, för att sen minska (48 %). Det är fler som vill det än som vill att den betalas ut jämnt fördelad över hela pensionstiden (38 %).

De som tjänar mest vill i högre grad att pensionen inledningsvis är högre (62 %) jämfört med de som tjänar minst (34 %). Parallellt vill de som tjänar minst i större utsträckning att den är jämnt fördelad (47 %) jämfört med de som tjänar mest (29 %).

HÄR KOMMER NÅGRA FÖRSLAG PÅ HUR DIN PENSION KAN BETALAS UT. VILKET AV DEM SKULLE DU FÖREDRA?

Ungefär varannan vill att pensionen betalas ut så att den inledningsvis är högre, för att sen minska.

SYNEN PÅ LIVET SOM PENSIONÄR

För att få en bättre bild av hur man ser på pensionen bad vi respondenterna att välja mellan två motsatsord, varav ett var positivt laddat och det andra negativt laddat. Överlag kan vi se att de flesta har en positiv syn på livet som pensionär.

Det är fler som ser det som hoppfullt (48 %) än som oroligt (36 %). Fler ser det som socialt (50 %) än som

ensamt (32 %). Fler ser det som en frihet (80 %) än som en isolerad tillvaro (12 %). Fler förknippar det med självständighet (66 %) snarare än med behov av stöd (23 %). Fler ser det också som kreativt (66 %) än som tråkigt (18 %). När det kommer till ekonomin finns däremot en mer negativ syn. Det är fler som ser det som ekonomiskt otryggt (45 %) än som ekonomiskt tryggt (38 %).

”

Överlag kan vi se att de flesta har en positiv syn på livet som pensionär.

”

De äldsta är betydligt mer positiva till pensionen än vad de yngsta är.

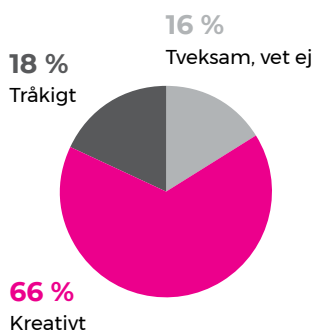
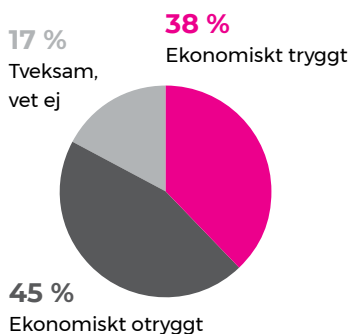
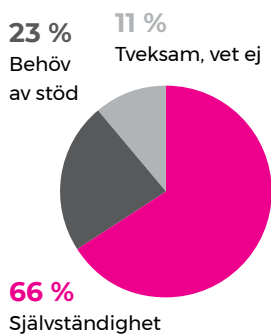
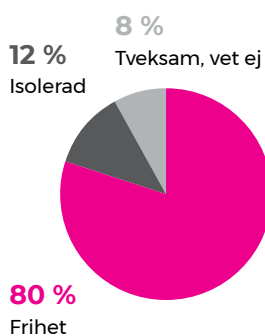
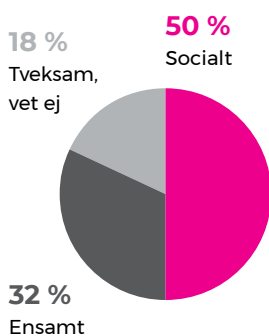
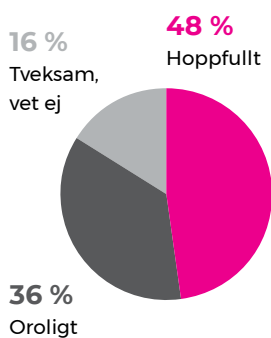
De äldsta är betydligt mer positiva till pensionen än vad de yngsta är.

Män är också något mer positiva till det än vad kvinnor är. När det

kommer till synen på ekonomi, syns särskilt stora skillnader. 46 procent av männen förknippar pension som ekonomiskt tryggt, jämfört med endast motsvarande 29 procent

av kvinnorna. En intressant notering är att de som tjänar mest pengar är mer positiva till samtliga aspekter av pensionen än vad de som tjänar minst pengar är.

VILKA AV FÖLJANDE MOTSATSORD FÖRKNIPPAR DU FRÄMST MED PENSION?

HUR MAN VILL BO SOM ÄLDRE

Varannan vill bo kvar i sin nuvarande bostad när de är/blir äldre (51 %). 28 procent skulle vilja bo utomlands periodvis, vilket dock inte utesluter att man bor kvar i sin nuvarande bostad under den övriga tiden. Fem procent skulle vilja bo utomlands på heltid. Det är fler män (31 %) än kvinnor (25 %) som säger sig vilja bo utomlands periodvis.

Ungefär var femte vill bo mindre än vad de gör idag (22 %). Nästan lika många skulle vilja bo med någon i sin familj (20 %). Endast var tionde skulle

vilja bo på ett seniorboende (11 %) och knappt var tionde skulle vilja bo på ett trygghetsboende (8 %).

Män vill i större utsträckning (56 %) än kvinnor (46 %) bo kvar i sin nuvarande bostad medan kvinnor i högre grad (25 %) än män (20 %) vill bo mindre. Det hänger sannolikt ihop med det faktum att kvinnor känner en större ekonomisk utsatthet som äldre än vad män gör.

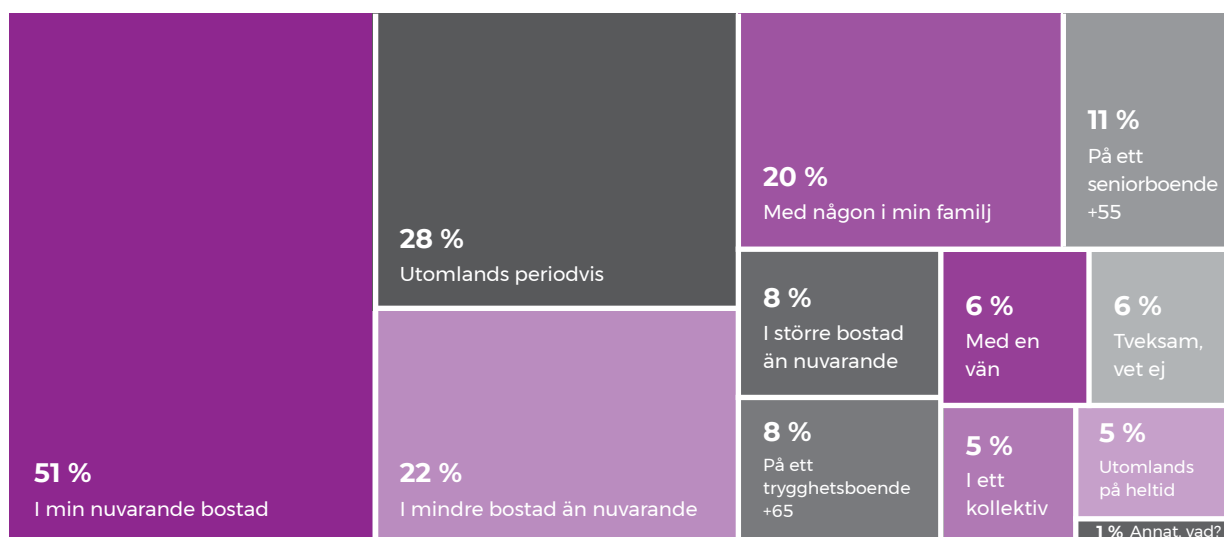
Bland de yngsta respondenterna vill drygt var femte bo större (22 %),

jämfört med endast två procent av de äldsta, vilket inte är så konstigt med tanke på att de yngre oftast bor mindre än vad de äldre gör idag. De yngsta vill bo på ett seniorboende i större utsträckning (12 %) än vad de äldsta vill (9 %), medan de äldsta i större utsträckning (13 %) än de yngsta (4 %) vill bo på ett trygghetsboende.

”

Varannan vill bo kvar i sin nuvarande bostad när de är/blir äldre.

HUR SKULLE DU HELST VILJA BO NÄR DU BLIR/ÄR ÄLDRE?

De flesta ser närheten till familjen som det viktigaste när man blir/är pensionär, 64 procent svarar det. Även närheten till vänner är något som relativt många prioriterar (37 %). Få prioriterar en anpassad bostad (11 %) eller närhet till kultur/nöjesliv (15 %).

För kvinnor är det viktigare med bra kommunikation (27 %) och

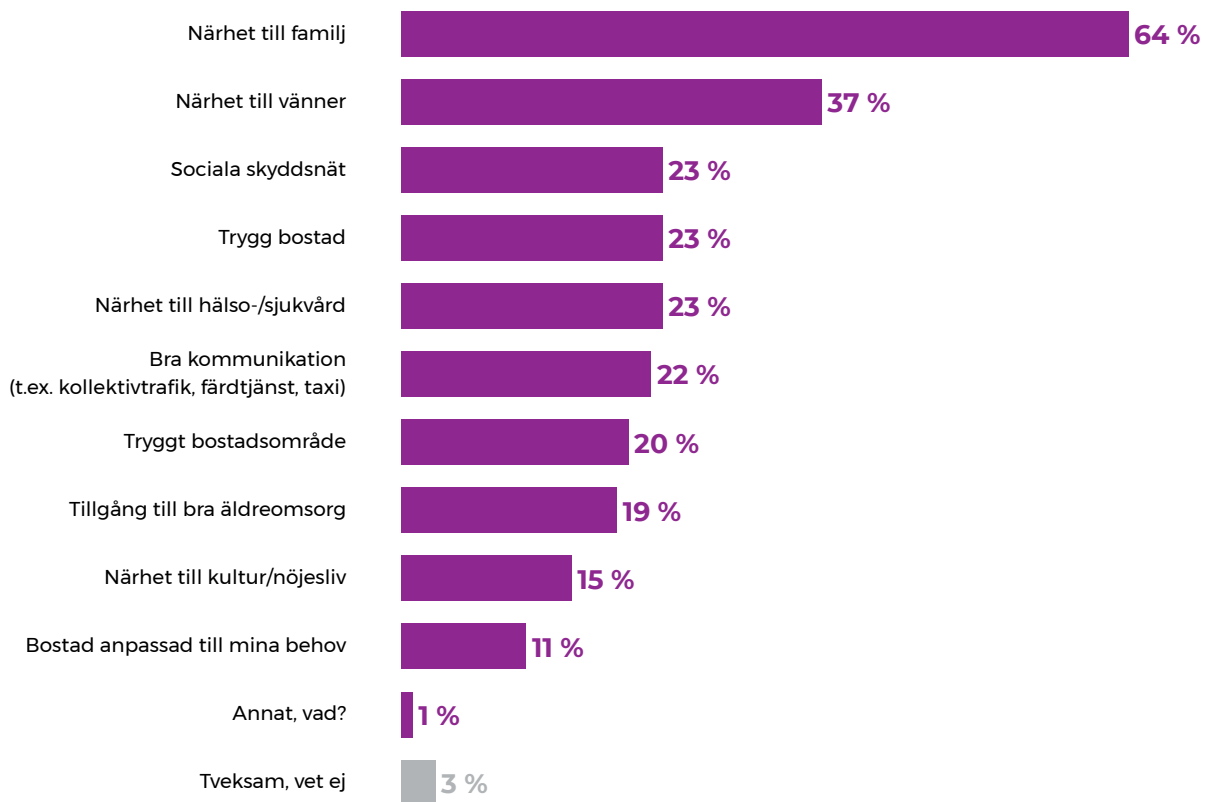
sociala skyddsnet (28 %), medan det för män är viktigare med närhet till kultur/nöjesliv (18 %) samt att bostadsområdet är tryggt (23 %).

De yngsta prioriterar närheten till vänner mer (47 %) än vad de äldsta gör (31 %), medan de äldsta i större utsträckning prioriterar närhet till sjukvård (27 %) än vad de yngsta gör (19 %).

”

De flesta ser närheten till familjen som det viktigaste när man blir/är pensionär.

VAD ÄR VIKTIGAST FÖR DIG NÄR DU BLIR/ÄR PENSIONÄR?

ÅLDERSDISKRIMINERING

Nästan var tredje svarar att de vid minst ett tillfälle har blivit utsatt för åldersdiskriminering/ålderism (31 %). Var tionde säger sig bli utsatt för det regelbundet (9 %). Det är framför allt kvinnor som säger sig bli det regelbundet. Det är fler män (68 %)

än kvinnor (57 %) som svarar att de aldrig har blivit det.

De yngsta respondenterna säger sig ha blivit utsatta för det mer (40 %) än vad de äldsta gör (32 %). Unga kvinnor är de som i störst

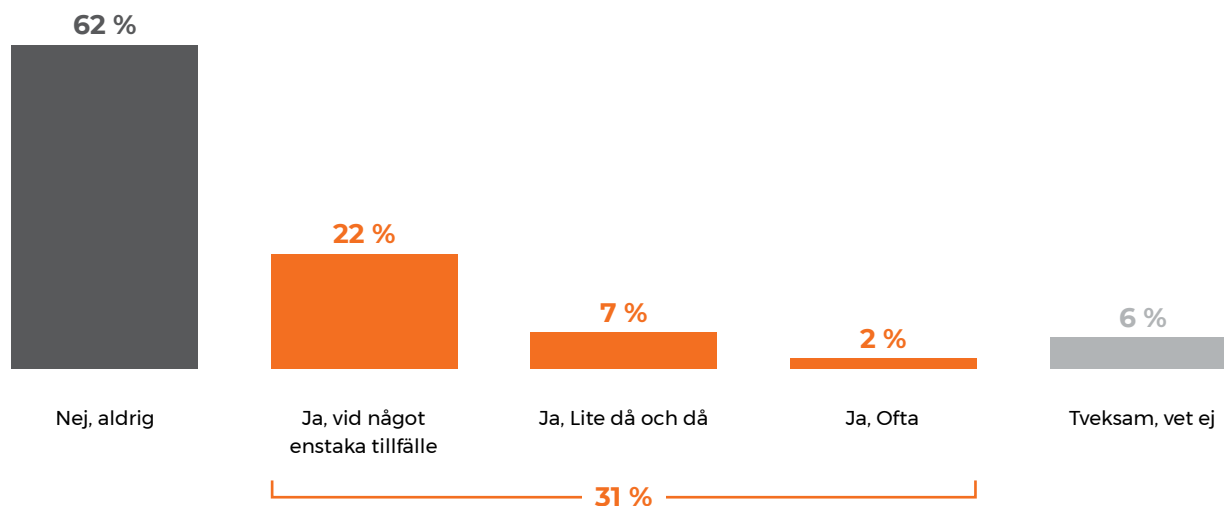
utsträckning säger sig ha blivit det. Bland kvinnor mellan 18 och 34 år svarar 45 procent att de blivit utsatta för åldersdiskriminering, vilket kan jämföras med motsvarande 36 procent bland män i samma ålder och 31 procent i genomsnitt.

”

Nästan var tredje svarar att de vid minst ett tillfälle har blivit utsatt för åldersdiskriminering/ålderism.

HAR DU SJÄLV BLIVIT UTSATT FÖR ÅLDERSDISKRIMINERING (ÅLDERISM), DET VILL SÄGA BLIVIT SÄMRE BEMÖTT PÅ GRUND AV ATT DU ANSES VARA GAMMAL ELLER FÖR UNG?

Vi ställde en följdfråga till de 311 personer som uppger att de utsatts för ålderism, om man blivit det på grund av att man ansetts vara för gammal eller för ung. Det är i stort sett lika många som säger sig ha blivit utsatta för ålderism på grund av att de ansetts vara för gamla (42 %) som för unga (42 %).

I tidigare fråga kunde vi se att det totalt sett är en större andel unga än äldre som säger sig ha utsatts för ålderism. Vi kan samtidigt se att

andelen som säger sig ha utsatts för ålderism i egenskap av att de är för gamla respektive för unga är lika stor. Det måste betyda att fler unga än äldre även säger sig ha utsatts för ålderism för att de ansetts vara för gamla. Vi kan se att så är fallet.

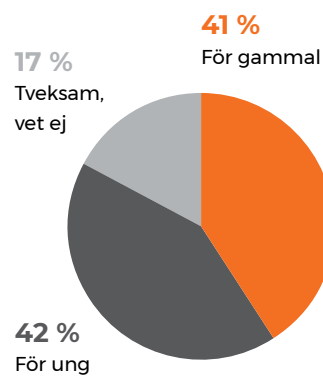
Det är fler bland de yngsta som säger sig ha blivit utsatta för ålderism på grund av att de ansetts vara för gamla (12 %) än bland de äldsta som blivit utsatta för det på grund av det ansetts för unga (5 %).

”

Andelen som säger sig ha utsatts för ålderism i egenskap av att de är för gamla respektive för unga är lika stor.

HAR DU BLIVIT UTSATT FÖR ÅLDERSDISKRIMINERING (ÅLDERISM) FÖR ATT DU ANSETTS VARA FÖR GAMMAL ELLER FÖR UNG?

Besvarat av de som uppgett att de vid minst ett tillfälle blivit utsatta för det (totalt 311 personer)

Vi ställde också en öppen följdfråga till dem som blivit åldersdiskriminerade på grund av att de ansetts vara för gamla, hur de blivit det. Bland de totalt 80 fritextsvaren kan de

flesta kopplas till arbetsmarknad, arbetsmiljö och rekrytering. Det finns också relativt många som uttrycker en frustration av att inte bli lyssnade på generellt i olika sammanhang.

HUR HAR DU BLIVIT DISKRIMINERAD PÅ GRUND AV ATT DU ANSETTS VARA FÖR GAMMAL (ÅLDERISM)?

Exempel på svar (totalt 80 st)

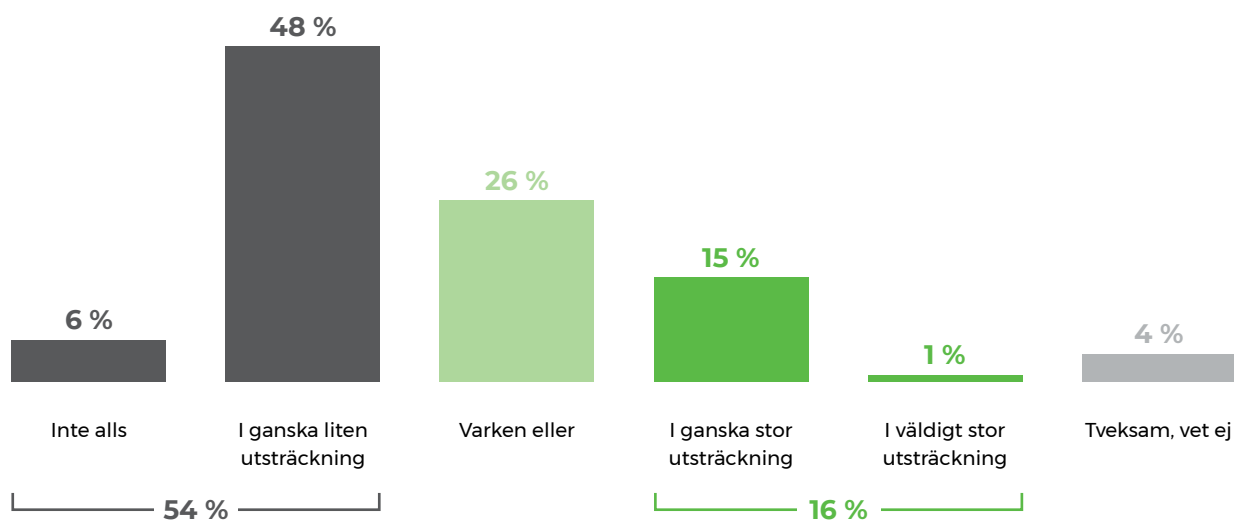
- ” Blev inte nominerad av partiet till nämndemannauppdraget.
- ” Får inte samma respons på jobbet som yngre kollegor.
- ” Vid jobbansökningar, där man har all kompetens som efterfrågas samt har erfarenhet men inte ens får komma på en intervju.
- ” Ingen lyssnar på en efter 60.
- ” Kommentarer på jobbet som ”det där gällde nog på din tid”.
- ” Respektlöst bemötande inom vården av läkare.
- ” Jag har sökt arbete inom privat sektor och upplevt att rekryterande (ung) chef inte ville ha mig i arbetsgruppen som bestod av 25-35-åringar. Jag skulle avvika för mycket från gruppen.

SAMHÄLLETS SYN PÅ ÄLDRE

Majoriteten upplever i liten eller ingen utsträckning att äldres erfarenheter värdesätts i samhället idag (54 %). Ungefär var fjärde svarar "varken eller". Det är endast 16 procent som upplever att de värdesätts. De äldsta

respondenterna uppger i högre grad (60 %) än de yngsta (50 %) att äldre inte värdesätts. De som i störst utsträckning svarar det är män mellan 56 och 84 år (63 %).

I VILKEN UTSTRÄCKNING UPPLEVER DU ATT ÄLDRE PERSONERS ERFARENHET VÄRDESÄTTS I SAMHÄLLET IDAG?

”

Majoriteten upplever i liten eller ingen utsträckning att äldres erfarenheter värdesätts i samhället idag.

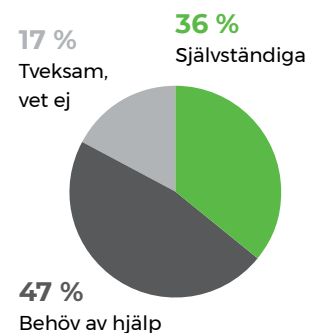
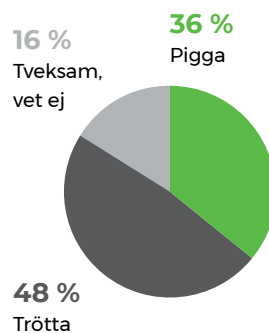
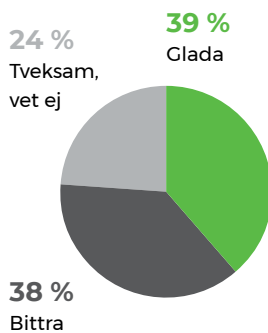
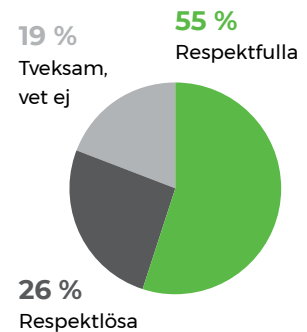
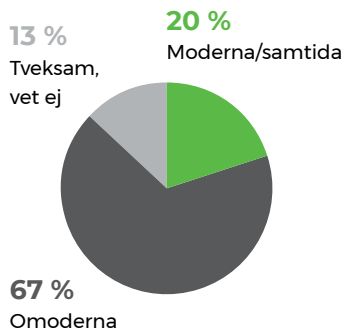
Likt den tidigare frågan om vad man förknippar med livet som pensionär bad vi också respondenterna att välja mellan olika motsatsord kopplat till samhällets syn på äldre.

Enligt de flesta kan samhällets syn på äldre beskrivas med adjektiv som omoderna, glömska/virriga, bittra, trötta, behov av hjälp, men också respektfulla och kunniga.

”

Enligt de flesta kan samhällets syn på äldre beskrivas med adjektiv som omoderna, glömska/virriga, bittra, trötta, behov av hjälp, men också respektfulla och kunniga.

VILKA AV FÖLJANDE MOTSATSORD BESKRIVER, ENLIGT DIG, BÄST SAMHÄLLETS SYN PÅ ÄLDRE?

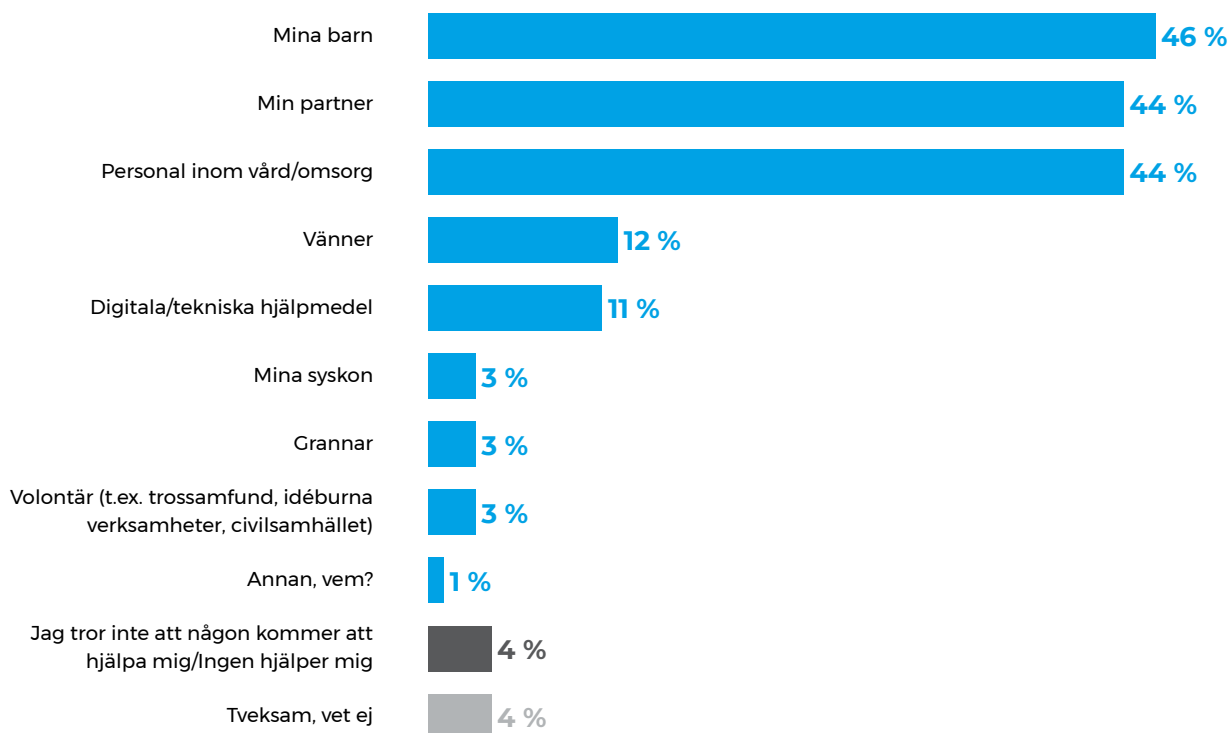

VEM TAR HAND OM EN SOM GAMMAL?

Nästan varannan tror att deras barn främst kommer att ta hand om dem när de blir äldre (46 %). 44 procent tror att de främst får hjälp av sin partner eller vård och omsorgspersonal. Var tionde tror att de främst kommer att få hjälp av digitala/tekniska hjälpmedel (11 %).

VEM/VAD TROR DU FRÄMST KOMMER ATT HJÄLPA DIG I VARDAGEN NÄR DU BLIR ÄLDRE OCH BEHÖVER HJÄLP/STÖD?

”

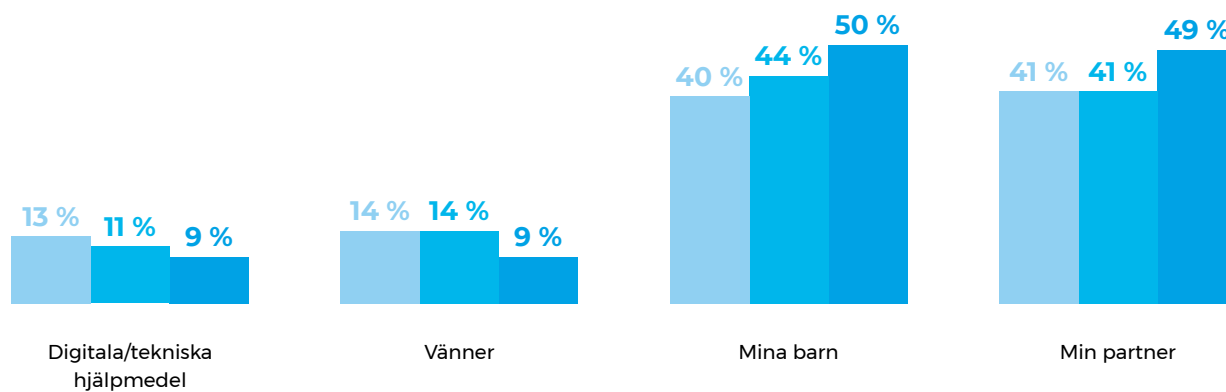
Nästan varannan tror att deras barn främst kommer att ta hand om dem när de blir äldre.

De yngsta tror i högre grad än de äldre att de kommer att få hjälp av digitala/ tekniska hjälpmedel samt av vänner. De äldsta tror däremot i större utsträckning än de yngsta att de kommer att få hjälp av sina barn och sin partner.

VEM/VAD TROR DU FRÄMST KOMMER ATT HJÄLPA DIG I VARDAGEN NÄR DU BLIR ÄLDRE OCH BEHÖVER HJÄLP/STÖD?

■ 18-34 år ■ 35-55 år ■ 56-84 år

SYNEN PÅ HJÄLPMEDEL I SAMBAND MED ÄLDREMSORG

I föregående fråga kunde vi se att elva procent främst tror att de kommer att få stöd av tekniska hjälpmedel i vardagen när de blir äldre. Med tanke på utvecklingen av denna typ av hjälpmedel ville vi ställa en mer specifik fråga om hur man ställer sig till olika typer av lösningar och insatser kopplat till äldreomsorg.

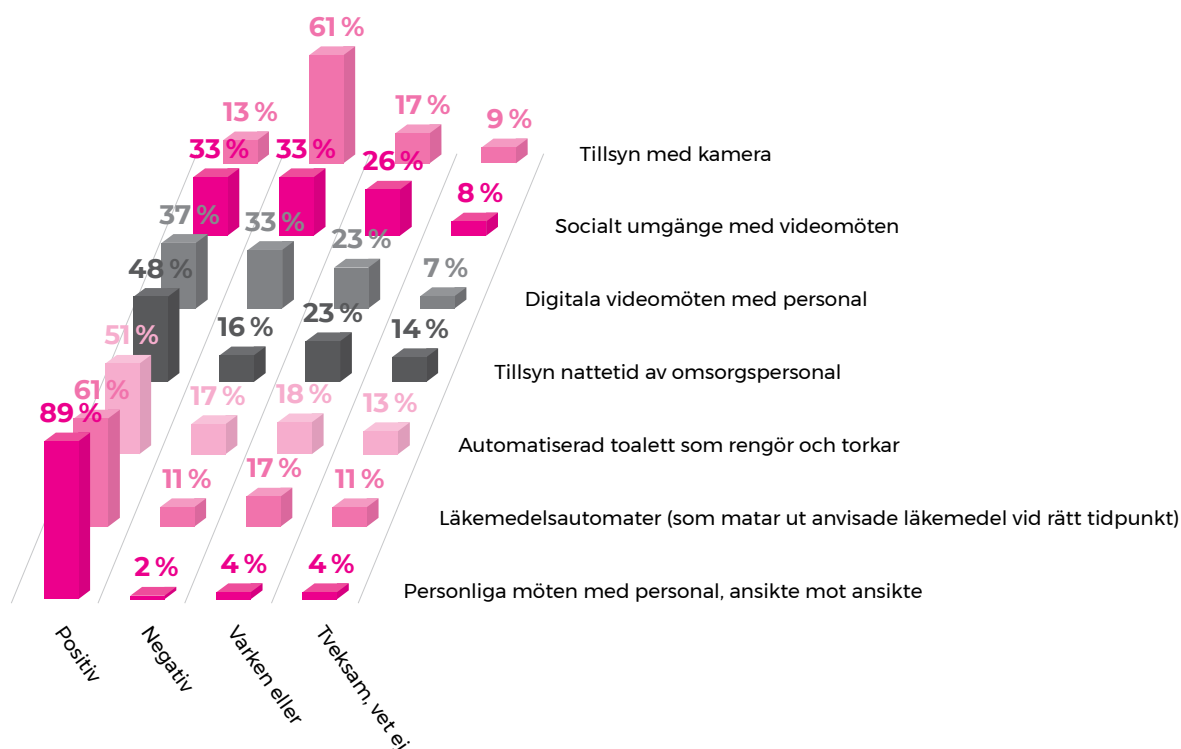
För att grafen ska vara mer lättläslig har vi slagit samman svarsalternativen

ganska negativ och mycket negativ till enbart negativ, samt ganska positiv och mycket positiv till positiv.

Personliga möten med personal, ansikte mot ansikte är det som flest är positiva till (89 %). En majoritet, sex av tio är också positiva till läkemedelsautomater som matar ut anvisade läkemedel vid rätt tidpunkt (61 %). Ungefär varannan är positiv till automatiserade toaletter (51 %).

Av de totalt sju olika insatserna är det endast två som fler är mer negativa än positiva till. Det handlar om socialt umgänge med videomöten och tillsyn med kamera. Sex av tio är negativa till tillsyn med kamera i samband med äldreomsorg (61 %), 13 procent är positiva till det. Kvinnor är mer positiva till samtliga hjälpinsatser än vad män är.

NÄR VI BLIR ÄLDRE KAN VÅRA BEHOV AV HJÄLP OCH STÖD ÖKA. HUR SKULLE DU STÄLLA DIG TILL ATT BLI ERBJUDEN FÖLJANDE INSATSER OCH LÖSNINGAR?

”

Sex av tio är negativa till tillsyn med kamera i samband med äldreomsorg.

SYNEN PÅ FÖRÄNDRAD LIVSKVALITET I SAMBAND MED PENSION

Matrisgrafen nedan visar hur man tror att livet förändras efter pensionen inom olika områden. Till att börja med kan vi konstatera att många svarar "varken eller", vilket kan tolkas som att man inte tror att den kommer att förändras, men också att man inte vet, eller kan föreställa sig det. Överlag är det fler som tror att deras liv kommer att försämrans när de gått

i pension än som tror att det kommer att förbättras.

Den aspekt som flest tror kommer att förbättras är livskvaliteten. 36 procent tror att de kommer att få en bättre livskvalitet medan endast tolv procent tror att den kommer att bli sämre. Det är också fler som tror att deras självständighet (24 %) och

kontakt med vänner och familj (21 %) kommer att förbättras snarare än försämrans. När det kommer till sexliv och ekonomin är optimismen lägre. Endast fyra procent tror att deras sexliv blir bättre som pensionär. Lika liten andel tror att de kommer att få en bättre ekonomi.

”

Överlag är det fler som tror att deras liv kommer att försämrans när de gått i pension än som tror att det kommer att förbättras.

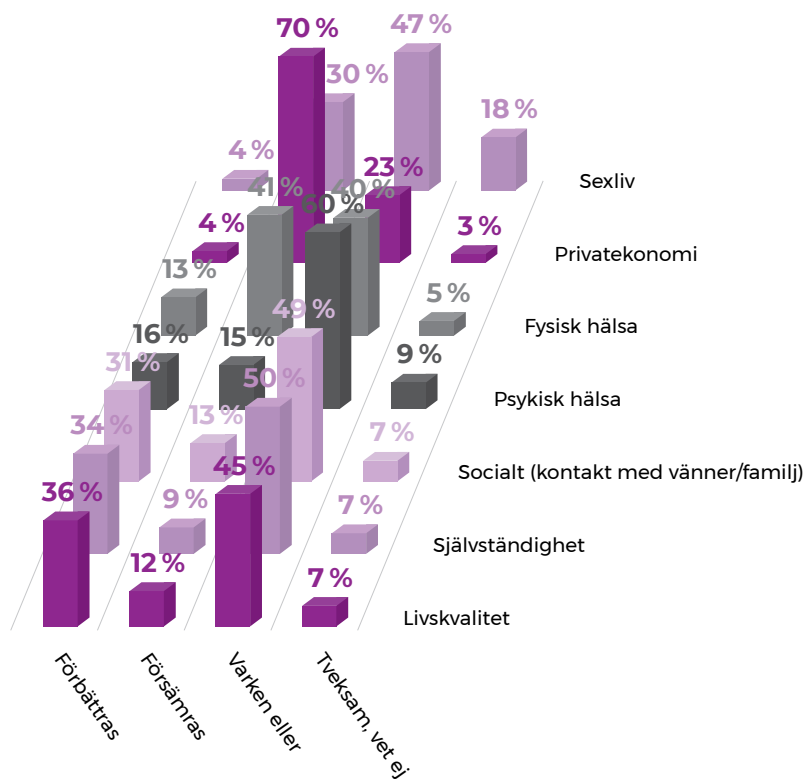

”

Sju av tio tror att deras ekonomi kommer att försämras i samband med pensionen.

Sju av tio tror att deras ekonomi kommer att försämras i samband med pensionen (70 %). Det gäller oavsett hur mycket pengar man tjänar i dagsläget. Däremot kan vi se att de som tjänar minst i större utsträckning tror att deras fysiska hälsa kommer att försämras (49 %) än vad de som tjänar mest gör (35 %).

HUR UPPLEVER DU ATT FÖLJANDE ASPEKTER AV DITT LIV FÖRBÄTTRAS ELLER FÖRSÄMRAS NÄR DU ÄR/HAR GÅTT I PENSION?

HUR GAMMAL VILL MAN BLI?

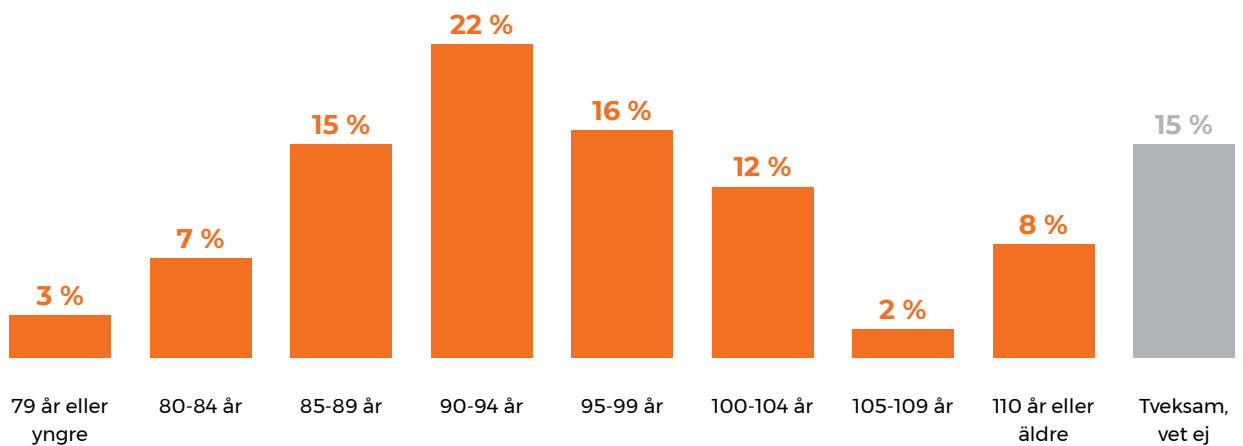
Medelåldern som svenskarna helst vill leva till är 94 år. Var femte vill bli 100 år eller äldre. Det är en större andel män (11 %) än kvinnor (4 %) som vill bli 110 år eller äldre.

Medelålders män är de som vill bli äldst. Bland män mellan 35 och 55 år svarar 14 procent att de vill bli 110 år eller äldre, vilket kan jämföras med motsvarande sex procent bland kvinnor i samma ålder och åtta procent i genomsnitt.

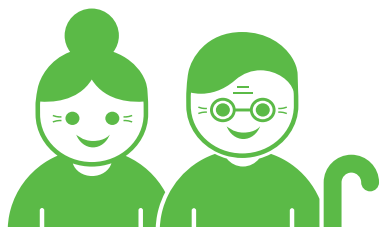
”

Medelåldern som svenskarna helst vill leva till är 94 år.

HUR GAMMAL SKULLE DU VILJA BLI OM DU FICK VÄLJA?

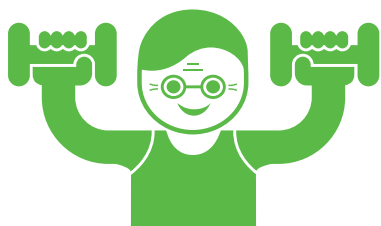

SUMMERING AV RESULTAT

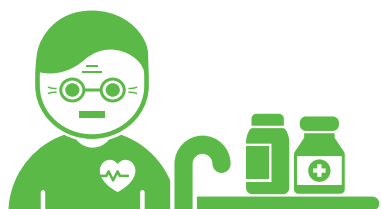
FRÅN 70 ÅR ANSES MAN VARA GAMMAL

Medelvärde för när flest anser att man är gammal är 69,4 år. Var femte anser att man är gammal redan vid 60 års ålder och var tionde tycker att man är gammal redan innan 60 års ålder (10 %). Bland män svarar 24 procent att man är gammal vid 60 år, medan endast 14 procent av kvinnor svarar det. Var tredje kvinna tycker att man är gammal vid 80 års ålder (33 %), jämför med endast var femte man som tycker det (20 %).

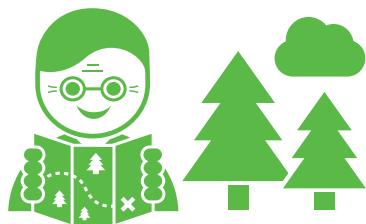
TVÅ AV TRE SÄGER SIG HA EN BRA HÄLSA

De flesta anser att deras allmänna hälsotillstånd är bra eller mycket bra (76 %), samtidigt är det bara fyra procent som bedömer sin hälsa som dålig. Män mellan 18 och 34 år är de som i störst utsträckning ser sin hälsa som är bra. 86 procent av dem svarar det, vilket kan jämföras med motsvarande 78 procent av kvinnor i samma ålder. Unga kvinnor är de som i störst utsträckning bedömer sin hälsa som dålig.

EN FÖRSÄMRAD HÄLSA ÄR DEN FRÄMSTA ORON MED ATT ÅLDRAS

Att få en försämrad hälsa är det som oroar flest med att åldras, mer än hälften svarar det (55%). De äldsta respondenterna oroar sig för en försämrad hälsa i större utsträckning (60%) än vad de yngsta gör (47%). Kvinnor oroar sig generellt mer för att åldras än vad män gör.

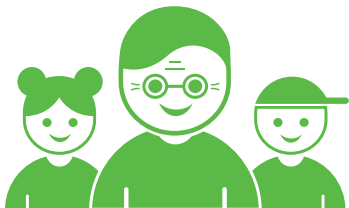
DET BÄSTA MED ATT ÅLDRAS ÄR ATT FÅ MER FRITID

Tid för intressen är det som flest ser fram emot i åldrandet, nästan varannan svarar det (48 %). 43 procent ser främst fram emot frihetskänslan i sig. Kvinnor ser fram emot en lugnare och mindre stressig tillvaro i större utsträckning (36 %) än vad män gör (28 %). De äldsta ser i större utsträckning fram emot frihetskänslan medan de yngsta i större utsträckning ser fram emot att kunna skaffa barn/familj.

DE FLESTA HAR EN POSITIV BILD AV LIVET SOM PENSIONÄR

När vi ställde frågan om hur svenskar ser på livet som pensionär, förknippar många pensionen med något positivt. Det är exempelvis fler som ser det som hoppfullt (48 %) än som ser det som oroligt (36%). Fler ser det också som socialt (50 %) snarare än som ensamt (32 %). De äldsta är betydligt mer positiva till livet som pensionär än vad de yngsta är.

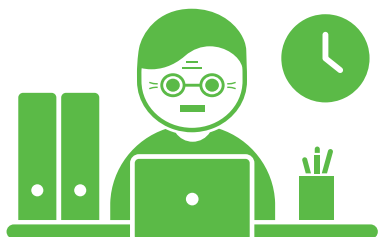
NÄRHET TILL FAMILJEN ÄR DET VIKTIGASTE I LIVET SOM PENSIONÄR

De flesta ser närheten till familjen som det viktigaste när man blir/är pensionär, 64 procent svarar det. Även närheten till vänner är något som relativt många prioriterar (37 %). Få prioriterar en anpassad bostad (11 %) eller närhet till kultur/nöjesliv (15 %). För kvinnor är det viktigare med bra kommunikation (27 %) och sociala skyddsnet (28 %), medan det för män är viktigare med närhet till kultur/nöjesliv (18 %) samt att bostadsområdet är tryggt (23 %).

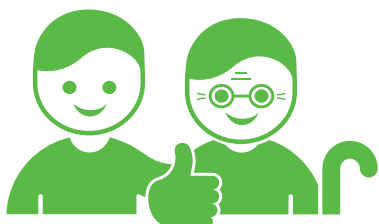
NÄSTAN VAR TREDJE HAR BLIVIT UTSATT FÖR ÅLDERSDISKRIMINERING

Nästan var tredje respondent svarar att de vid minst ett tillfälle har blivit utsatt för åldersdiskriminering/ålderism (31 %). Unga kvinnor är de som i störst utsträckning säger sig ha blivit det. Bland kvinnor mellan 18 och 34 år svarar 45 procent att de blivit utsatta för det, vilket kan jämföras med motsvarande 36 procent bland män i samma ålder och 31 procent i genomsnitt. Det är lika många som säger sig ha blivit utsatta på grund av att de ansetts vara för gamla (42 %) som för unga (42 %).

MÅNGA TROR ATT DE KOMMER ARBETA LÄNGRE ÄN VAD DE VILL

När vi jämför den självstimerade tiden för pension med när man helst skulle vilja gå i pension, syns vissa skillnader. Det är dubbelt så stor andel som skulle vilja gå i pension mellan 63 och 66 års ålder (46 %) än som tror att de kommer att göra det (23 %). Parallellt är det dubbelt så stor andel som tror att de kommer att gå i pension mellan 67 och 69 år (30 %) än som skulle vilja göra det (14 %). Denna diskrepans är störst bland de yngsta respondenterna.

NÄSTAN VARANNAN TROR ATT DERAS BARN KOMMER ATT TA HAND OM DEM NÄR DE BLIR ÄLDRE

Nästan varannan tror att deras barn främst kommer att ta hand om dem när de blir äldre (46 %). 44 procent tror att de främst får hjälp av sin partner eller av vård och omsorgspersonal. Var tionde tror att de kommer att få hjälp av digitala/tekniska hjälpmedel (11 %).

SJU AV TIO TROR PÅ EN FÖRSÄMRAD EKONOMI I SAMBAND MED PENSIONEN

Hela sju av tio tror att deras ekonomi kommer att försämras i samband med pensionen (70 %). Fyra procent tror att de kommer att få en bättre ekonomi. Det gäller oavsett hur mycket pengar man tjänar i dagsläget. Däremot kan vi se att de som tjänar minst i större utsträckning tror att deras fysiska hälsa kommer att försämras (49 %) än vad de som tjänar mest gör (35 %).

AVSLUTANDE REFLEKTIONER

Undersökningen visar att svenskarna har en relativt positiv bild till att åldras och att bli pensionär. Attityderna skiljer sig dock en hel del demografiskt.

De äldsta är betydligt mer positiva till pensionen än vad de yngsta är. De har också en mer positiv syn på att åldras generellt, än vad de yngsta har. Bland de äldsta syns små skillnader i synen på när de vill gå i pension och när de tror att de kommer att göra det. Bland de yngsta svarar däremot nästan tre gånger så många att de skulle vilja gå i pension mellan 63 och 66, än som tror att de kommer att göra det. De äldsta tror i större utsträckning än

de yngsta att de kommer att få hjälp av sina barn eller partner som stöd i vardagen när de är gamla. Parallellt svarar unga i betydligt större utsträckning än de äldsta, att de oroar sig för ensamhet i samband med åldrande. Det är framför allt unga i storstadsregionerna som svarar det.

Utöver åldersmässiga skillnader syns också skillnader mellan män och kvinnor. Män är mer positiva till pensionen än vad kvinnor är. Den största skillnaden syns dock när det kommer till synen på ekonomi. 46 procent av männen ser pensionen som ekonomiskt tryggt, jämfört med endast motsvarande 29 procent av kvinnorna.

Inkomst är en annan variabel som spelar in. De som tjänar mest är mer positiva till samtliga aspekter av pensionen än vad de som tjänar minst pengar är. De som tjänar mest är också något mer positiva till att åldras än vad de som tjänar minst är. Vi ser också att de som tjänar mest i större utsträckning uppger att deras hälsotillstånd är bra jämfört med de som tjänar minst.

Åldrande och pensionen upplevs sammantaget som mer positivt bland äldre snarare än yngre, bland män mer än bland kvinnor och bland höginkomsttagare i större utsträckning än bland låginkomsttagare.

”

De äldsta är betydligt mer positiva till pensionen än vad de yngsta är. De har också en mer positiv syn på att åldras generellt, än vad de yngsta har.

SAMARBETET

MÄLARDALENS UNIVERSITET

Välfärden står inför stora utmaningar med fler äldre och en minskande arbetskraft. Vi som individer behöver bli friskare, mer aktiva och självständiga längre upp i åldrarna. Men välfärden behöver också utveckla nya system, produkter och tjänster för att öka förmågan och effektivisera arbetet. Center för välfärdsförändring vid Mälardalens universitet är en mötesplats där akademi, näringsliv, civilsamhälle och offentlig verksamhet tillsammans och utifrån olika erfarenheter och perspektiv, hjälps åt att lösa välfärdens utmaningar baserat på hälso- och välfärdsteknikens möjligheter.

60PLUSBANKEN

60plusbanken är en bank för personer över 60 år och som äger sin bostad. Genom 60pluslånet erbjuds möjlighet att få bostadens värdeökning utbetalt i pengar och på så sätt förbättra sin pension. På ett tryggt och ansvarsfullt sätt vill vi hjälpa de som fyllt 60 år till en bättre vardagsekonomi, utan att behöva sälja sin bostad. Välkommen till 60plusbanken - för ett härligare pensionärsliv. 60plusbanken är en del av Bluestep Bank AB (publ) som är ett bankaktiebolag som står under Finansinspektionens tillsyn.

STOCKHOLMS STAD

Äldreombudsmannen i Stockholms stad bevakar äldres intressen och rättigheter inom stadens alla verksamhetsområden. Äldreombudsmannen ska tillsammans med stadens nämnder och bolag, kommunstyrelsens pensionärsråd samt andra myndigheter och frivilligorganisationer arbeta för att äldre personers intressen och rättigheter ska tas tillvara. Äldreombudsmannen ska verka för att äldre personer i Stockholm har goda levnadsförhållanden, bidra till att öka kunskapen om äldres situation och behov och svara för information, rådgivning och omvärldsbevakning.

HELSINGBORG

HELSINGBORG

Vård- och omsorgsförvaltningen är en del av Helsingborgs stad- och hjälper helsingborgare i frågor som rör omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättningar.

INSIGHT INTELLIGENCE

Insight Intelligence är en analys- och kommunikationsbyrå. Vi hjälper företag, myndigheter och organisationer att definiera förändringar och attityder i sin omvärld. Vi arbetar med att analysera, paketera och kommunicera dessa insikter internt och/eller externt. Vårt arbete innefattar allt från kund- och medlemsundersökningar till bredare attityd- och marknadsundersökningar. Insight Intelligence är ett systerföretag till pr-byrån StrandbergHaage.

Insight Intelligence AB

Drottninggatan 92-94
111 36 Stockholm
info@insightintelligence.se

Tel: +46 8 410 129 00